

**Stanowisko Prezesa UTK
dotyczące typów budowli i urządzeń,
dla których należy wystawić
deklarację zgodności z typem**

Zagadnienie:

Dla jakich typów budowli i urządzeń należy wystawić deklarację zgodności z typem. Kwestia procedury oceny zgodności z typem wyrobów posiadających świadectwo dopuszczenia do eksploatacji typu, które aktualnie nie są objęte tym wymogiem.

Przykładowe stany faktyczne:

- Deklaracja zgodności z typem wystawiona dla kozła oporowego.
- Deklaracja zgodności z typem wystawiona dla elektrycznego ogrzewania rozjazdu (EOR).
- Deklaracja zgodności z typem wystawiona dla wibroizolacyjnej maty podpodsypkowej.
- Deklaracja zgodności z typem wystawiona dla prefabrykowanej płyty przejazdowej żelbetowej (układanej na podkładach i podsypce).

Akty prawne:

- rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 13 maja 2014 r. w sprawie dopuszczania do eksploatacji określonych rodzajów budowli, urządzeń i pojazdów kolejowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 720) – zwane dalej: „rozporządzeniem 720”;
- art. 22f ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 1727, z późn. zm.) – zwanej dalej: „ustawą”.

Stanowisko:

Na wstępie należy zauważyć, że z punktu widzenia konieczności wystawienia deklaracji zgodności z typem na podstawie rozdziału 7 rozporządzenia 720 – kluczowy jest moment wprowadzenia do eksploatacji danego wyrobu zgodnego z dopuszczonym już typem, nie zaś moment wydania świadectwa dopuszczenia do eksploatacji typu. Podstawowym celem Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego w tym obszarze jest zapewnienie bezpieczeństwa eksploatacji kolejnych wyrobów produkowanych w oparciu o wydane świadectwo dopuszczenia do eksploatacji typu na czas nieokreślony. Na mocy rozporządzenia 720, Ustawodawca wprowadził całościowe rozwiązanie w tym zakresie, w postaci uregulowanej w rozdziale 7 tego rozporządzenia – procedury oceny zgodności z typem. Wystawiona deklaracja zgodności z typem stanowi potwierdzenie przeprowadzenia procedury oceny zgodności z typem, która powinna być postrzegana jako weryfikacja bezpieczeństwa wyrobu i spełnianych przez ten wyrób norm/specyfikacji technicznych. Nie należy zatem postrzegać dokumentu deklaracji zgodności z typem jako prostego „poświadczenia”, iż wyrób posiada świadectwo dopuszczenia do eksploatacji typu. Deklaracja zgodności z typem powinna potwierdzać rzetelnie

przeprowadzoną ocenę zgodności z typem, za co odpowiedzialny jest podmiot wystawiający daną deklarację zgodności z typem.

Charakter procedury oceny zgodności z typem określonej w rozdziale 7 rozporządzenia 720 zależy od podmiotu wprowadzającego wyrób zgodny z dopuszczonym typem do eksploatacji. Producent lub jego upoważniony przedstawiciel (podmioty wskazane w art. 22f ust. 8 pkt 1 ustawy) wystawia deklarację zgodności z typem przy odpowiednim zastosowaniu modułów oceny zgodności określonych w decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 768/2008/WE z 9 lipca 2008 r. w sprawie wspólnych ram wprowadzania produktów do obrotu (Dz. Urz. UE L 218 z 13 sierpnia 2008 r., s. 82). Należy zaznaczyć, iż w zależności od wybranego modułu oceny zgodności, procedura ta może zostać przeprowadzona przez producenta samodzielnie (moduł oceny zgodności „C”) lub z udziałem jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 22g ust. 9 ustawy o transporcie kolejowym (moduły oceny zgodności: C1, C2, D, E, F).

Natomiast podmioty wskazane w art. 22f ust. 8 pkt 2 ustawy (tj.: podmiot zamawiający, wykonawca modernizacji, importer, inwestor, dysponent, zarządca, użytkownik boczniczy albo przewoźnik kolejowy), zgodnie z § 23 rozporządzenia 720, w ramach procedury oceny zgodności z typem powinny zaangażować jednostkę organizacyjną, o której mowa w art. 22g ust. 9 ustawy.

Po wystawieniu przez tę jednostkę certyfikatu zgodności z typem, podmioty wskazane w art. 22f ust. 8 pkt 2 ustawy mogą wystawić deklarację zgodności z typem. Od momentu wejścia w życie przepisów rozporządzenia 720, tj. od 31 maja 2014 r., kolejne wyroby danego typu, które są wprowadzane do eksploatacji, powinny posiadać deklarację zgodności z typem. Dotyczy to również tych wyrobów, dla których wydano świadectwo dopuszczenia do eksploatacji typu przed 31 maja 2014 r. (tj. również w oparciu o wcześniej obowiązujące przepisy), jeżeli kolejne egzemplarze wyrobu, są wprowadzane do eksploatacji po 31 maja 2014 r. Jak wskazano już wcześniej – dla obowiązku wystawienia deklaracji zgodności z typem, kluczowy jest moment wprowadzania budowli/urządzenia do eksploatacji (lub jego serii/partii), zgodnej z danym typem, a nie data wydania świadectwa dopuszczenia do eksploatacji typu na czas nieokreślony.

Zatem obowiązek wystawiania deklaracji zgodności z typem odnosi się do tych typów wyrobów, które wskazane zostały w rozdziale 3 rozporządzenia 720 (dotyczy to również typów budowli i urządzeń dopuszczonych przed 31 maja 2014 r., które decyzją Ustawodawcy nadal znajdują się katalogu wskazanym w rozdziale 3 rozporządzenia 720). Oznacza to również, iż istnieją typy budowli i urządzeń, dla których wydano świadectwo dopuszczenia do

eksploatacji typu na czas nieokreślony przed 31 maja 2014 r., dla których aktualnie nie jest konieczne sporządzenie deklaracji zgodności z typem. Przykładowo, wprowadzenie do eksploatacji kolejnych egzemplarzy takich wyrobów jak kozioł oporowy czy EOR – nie wymaga wystawienia deklaracji zgodności z typem, chociaż dla tych typów budowli i urządzeń wydano świadectwa dopuszczenia do eksploatacji typu na czas nieokreślony (które pozostają w mocy). Wyroby takie objęte były na podstawie wcześniejszych rozporządzeń obowiązkiem uzyskania świadectwa dopuszczenia do eksploatacji typu, jednak nie zostały one już uwzględnione w katalogu wskazanym w rozdziale 3 rozporządzenia 720. Oznacza to zatem w konsekwencji, że wprowadzając aktualnie do eksploatacji kolejne egzemplarze np. koźłów oporowych czy EOR-ów, podmiot wprowadzający nie jest zobowiązany do wystawienia deklaracji zgodności z typem.

Innymi słowy, dla wyrobów, które nie zostały wskazane w rozdziale 3 rozporządzenia 720 (np. prefabrykowane płyty przejazdowe układane na podsypce), co do zasady, nie ma potrzeby sporządzania deklaracji zgodności z typem, w oparciu o rozdział 7 tego rozporządzenia (z uwzględnieniem zastrzeżeń wskazanych poniżej). Podsumowując – jeżeli dany wyrób nie wymaga aktualnie świadectwa dopuszczenia do eksploatacji typu – nie jest również konieczne sporządzenie dla niego deklaracji zgodności z typem.

Trzeba podkreślić, iż podmiot wprowadzający wyrób do eksploatacji powinien zagwarantować jednak, iż dla wyrobu zostały spełnione inne wymogi przepisów powszechnie obowiązujących, w szczególności przepisów określających wymagania dla obiektów budowlanych i wyrobów budowlanych. Przykładowo wskazać można na wymóg sporządzenia krajowej deklaracji właściwości użytkowych i oznakowania wyrobów budowlanych znakiem budowlanym – dla wyrobów wskazanych w załączniku do rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz.U. z 2016 r. poz. 1966). Jednocześnie, co istotne odnośnik drugi do załącznika nr 1 tego rozporządzenia wskazuje w kontekście „Wyrobów prefabrykowanych z betonu zwykłego/lekkiego/komórkowego”: Nie dotyczy wyrobów budowlanych określonych jako budowle w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 13 maja 2014 r. w sprawie dopuszczania do eksploatacji określonych rodzajów budowli, urządzeń i pojazdów kolejowych (Dz. U. poz. 720).

Analogicznie przyjąć należy, iż jeżeli dla wyrobu powinna zostać sporządzona deklaracja zgodności z typem (w oparciu o rozporządzenie 720) sporządzenie krajowej deklaracji właściwości użytkowych (czy wcześniej aprobaty technicznej), nie spełnia wymogów właściwie

przeprowadzonej oceny zgodności z typem, w oparciu o rozdział 7 rozporządzenia 720 i nie może jej zastąpić.

Reasumując:

- deklaracja zgodności z typem powinna zostać sporządzona dla tych typów budowli/urządzeń, które zostały wskazane w katalogu zawartym w rozdziale 3 rozporządzenia 720, których kolejne egzemplarze, zgodne z dopuszczonym typem, są wprowadzone do eksploatacji po 31 maja 2014 r. (niezależnie od momentu wydania świadectwa dopuszczenia do eksploatacji typu na czas nieokreślony);
- wzór deklaracji zgodności z typem określony został w załączniku nr 5 do rozporządzenia 720. Deklaracja zgodności z typem powinna zostać podpisana przez osobę uprawnioną do reprezentacji danego podmiotu lub posiadającą stosowne pełnomocnictwo. Deklaracja zgodności z typem może zostać wystawiona przez: producenta (lub jego upoważnionego przedstawiciela), podmiot zamawiający, wykonawcę modernizacji, inwestora, importera, zarządcę, przewoźnika kolejowego, użytkownika bocznicy, dysponenta;
- wyroby stosowane na kolei, nieobjęte wymogiem sporządzania deklaracji zgodności z typem, powinny spełniać inne wymogi przepisów powszechnie obowiązujących, w tym w szczególności przepisów właściwych dla obiektów budowlanych i wyrobów budowlanych.

Zastrzeżenia:

Należy zaznaczyć, iż powyższe stanowisko jest pierwszym z planowanych do omówienia zagadnień i wyznacza jedynie ogólny kierunek interpretacji. Uwzględnić zatem trzeba, że w ramach dalszych prac omawiane będą szczegółowe kwestie związane z oceną zgodności z typem budowli i urządzeń.